

LEDARE

Nu är tidskriften som vi startade hösten 2016 inne på sitt fjärde år. Tänk vad tiden går snabbt. Under den här perioden har det skett en spännande och snabb utveckling av tidskriften. Vi finns med i databaser i Norge, Danmark och i Finland som jag tidigare har skrivit om. Intresset för tidskriften har ökat från våra nordiska grannländer vilket är glädjande. Vi arbetar med att Insolvensrättslig tidskrift ska bli ännu mer känd och efterfrågad.

Under hösten har jag stött på rekonstruktioner som har inletts med ett enda syfte och det är att bolaget ska komma i fråga för lönegaranti. Ett bolag som ansökte om företagsrekonstruktion var i avsaknad av tillgångar så hur en rekonstruktion skulle kunna bli lyckosam borde vara lätt att förutsäga. Tingsrätten beslutade trots detta att en företagsrekonstruktion skulle inledas. Rekonstruktionen pågick fram till borgenärssammanträdet som hölls tre veckor efter beslutet om företagsrekonstruktion. Vid borgenärssammanträdet motsatte sig Skatteverket fortsatt rekonstruktion. Företagsrekonstruktionen upphörde då. Bolaget hade då fått lönegaranti för sina 100 anställda under tre veckors tid. Det är inte syftet med vårt förfarande. I Sverige är det för lätt att få till stånd en företagsrekonstruktion, i Finland är det tvärtom. I den finländska Saneringslagen finns det uttryckliga bestämmelser om när det föreligger hinder för företagssanering och att en företagssanering inte får inledas. Det finns ett flertal grunder som här nämns. I övrigt hänvisar jag till, en artikel som finns med i detta nummer, Företagsrekonstruktion som brottsverktyg förhindras i den finländska Saneringslagen. En företagssanering får för det första inte inledas om gäldenären är insolvent och det är sannolikt att insolvensen inte kan undanröjas med hjälp av saneringsprogrammet eller att ny insolvens kan förhindras endast för en kort tid. För det andra får en företagssanering inte inledas om det är sannolikt att gäldenärens tillgångar inte räcker till för att täcka kostnaderna för saneringsförfarandet och ingen annan har förbundit sig att svara för dessa kostnader. För det tredje får en

ansökan inte beviljas om det är sannolikt att gäldenären inte förmår betala de skulder som uppkommer efter att förfarandet inletts. För det fjärde kan ett förfarande inte inledas om det finns grundad anledning att anta att det huvudsakliga syftet med ansökan är att förhindra borgenärens indrivningsåtgärder eller att på något annat sätt kränka borgenärens eller gäldenärens rättigheter. För det femte kan ett förfarande inte bli aktuellt om det finns grundad anledning att anta att det inte finns förutsättningar för att få till stånd eller att fastställa ett saneringsprogram. För det sjätte finns ett hinder att inleda ett förfarande om gäldenärens bokföring är behäftad med väsentliga brister eller fel, utom om det kan visas att bokföringen utan svårigheter kan försättas i behörigt och tillförlitligt skick. Utöver detta får ett förfarande inte heller inledas om gäldenären eller någon för hans räkning i den verksamhet som saneringsförfarandet gäller har gjort sig skyldig till ett gäldenärsbrott som avses i 39 kap. 1–3 eller 6 § i strafflagen (39/1889) eller ett bokföringsbrott eller ett grovt bokföringsbrott eller är åtalad för ett sådant brott eller om det finns grundad anledning att misstänka att han gjort sig skyldig till ett sådant brott. Det finns ytterligare grunder som utgör hinder för företagssanering i lagstiftningen. Frågan är om inte vi bör använda dessa regler som förebild vid en kommande regelöversyn av våra insolvensregler. Detta är en fråga som jag tycker vi borde lyfta särskilt. Det är förenat med höga kostnader att inleda rekonstruktion när bolaget egentligen ska försättas i konkurs och företagsrekonstruktion ska inte kunna användas som ett brottsverktyg.

På det insolvensrättsliga området i EU händer det mycket. Ett insolvensdirektiv om en andra chans för överskuldssatta företagare samt effektivisering och uppföljning av insolvensförfarandena håller på att tas fram. Direktivets syfte är att säkerställa tillgång för livskraftiga företag i ekonomiska svårigheter till ramar för förebyggande omstrukturering som ger dem möjlighet att omstrukturera i ett tidigt skede och därmed undvika insolvens. Det ger också ansedda konkursdrabbade entreprenörer en andra chans och innehåller åtgärder för att göra förfaranden för omstrukturering, insolvens och

skuldavskrivning effektivare. Direktivet innehåller flera bestämmelser med den amerikanska Bankruptcy Code som förebild. Ett exempel på detta är reglerna om klassbildning och omröstningsregler som i amerikansk rätt benäms cram-down. Det finns även andra exempel. Enligt direktivförslaget ska bl.a. ett företags skulder i princip kunna avskrivas inom tre år från det att företagaren försattes i konkurs eller inom tre år från det att betalningsprogrammet började genomföras.

Direktivet är nu föremål för förhandling mellan medlemsstaterna rörande de olika artiklarnas innehåll. Målet är att det ska råda ett samförstånd mellan staterna. Ett färdigförhandlat direktiv är, enligt uppgift, snart att vänta. Det ska onekligen bli spännande och se vad direktivet får för konsekvenser för vår lagstiftning. Flera av förslagen har, som här sagts, hämtats från den amerikanska Bankruptcy Code som förebild. Bankruptcy Code har under åren fått mycket kritik för att reglerna är administrativt tunggrodda och Ch.11 Reorganization Business är förenat med höga kostnader och tar lång tid i anspråk. Det har dessutom framförts att det passar illa för små och medelstora företag. I USA har det åter igen införts särskilda rekonstruktionsregler för små företagare för att tillgodose deras särskilda behov. I direktivet, som ska implementeras i svensk rätt, ställs det bl.a. krav på att de som arbetar på domstolar med insolvenshantering ska ha särskild utbildning. Detta krav är nödvändigt för att man ska kunna hantera de nya bestämmelserna. Det är många värderingsfrågor att ta ställning och det saknas ännu beskrivning av hur reglerna ska tillämpas. Ja, som sagt det ska bli spännande att få ta del av den framförhandlade produkten och än mer spännande att se vilken betydelse direktivet får vid rättstillämpningen av vår insolvensrättsliga lagstiftning.

Marie Karlsson-Tuula